

Władysław Włodzimierz Gaworecki

Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku

Działalność naukowo-badawcza Wyższej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku

Wprowadzenie

Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku rozpoczęła 27 września 2006 r. jedenasty rok działalności statutowej. Studentom oferuje studia licencjackie, magisterskie, dzienne i zaoczne, wieczorowe i eksternistyczne, podyplomowe i różne kursy dokształcające na kierunku: Turystyka i rekreacja. Wyniki jej działalności w okresie od 1996 r. w ujęciu statystycznym są następujące:

- ogólna liczba studentów wzrosła z 300 – 1 października 1996 r. do 3900 według stanu na 20 września 2006 r.
- w całej dekadzie wręczono 7845 indeksów studiującym w systemie studiów I stopnia i 1722 indeksy w systemie magisterskich studiów uzupełniających,
- wydano 2890 dyplomów ukończenia studiów licencjackich i 860 dyplomów magisterskich.

Kadra nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, wzrosła z 11 osób w 1996 r. do 180 w 2006 roku akademickim, w tym 60 osób, to lektorzy języków obcych.

Aktualnie (2006 r.) zatrudnianych jest:

- 13 profesorów zwyczajnych,
- 12 profesorów nadzwyczajnych,

- 18 docentów,
- 4 adiunktów,
- 10 wykładowców i starszych wykładowców,
- 4 asystentów,
- 60 lektorów języków obcych.

Dla 45% kadry etatowej, WSTiH w Gdańsku stanowi pierwsze miejsce pracy. W uczelni studiują obywatele Niemiec, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Mongolii, Turcji i Meksyku.

Działalność konferencyjna uczelni

Przechodząc do prezentacji wyników działalności naukowej uczelni chciałbym zatrzymać się głównie na publikacjach materiałów pokonferencyjnych.

Biorąc pod uwagę zalety konferencji jako formy zebrań naukowych, podczas których duża liczba uczestników reprezentujących różne ośrodki dydaktyczno-naukowe w kraju i za granicą, przedstawia swobodnie swój punkt widzenia na określony temat w granicach przedmiotu konferencji, skoncentrowaliśmy w uczelni od jej zarania wysiłek intelektualny i finansowy na działalności konferencyjnej, realizując w ten sposób naukową funkcję uczelni. W ten sposób realizowaliśmy kilka celów: pogłębialiśmy i poszerzaliśmy wiedzę o wybranych aspektach rozwoju współczesnej turystyki, wzbogacaliśmy zasoby biblioteczne pomocy dydaktycznych dla studentów, wspomagaliśmy praktykę gospodarczą w procesie podejmowania decyzji dotyczących turystyki, tworzyliśmy platformę prezentacji wyników badań dla młodych pracowników nauki, popularyzowaliśmy w kraju i za granicą wyniki konferencji i naturalnie promowaliśmy uczelnię.

Dobierając każdorazowo temat konferencji braliśmy pod uwagę uzasadnienie potrzeby traktowania turystyki jako wiodącego sektora polskiej gospodarki. Stawiam w tym miejscu tezę, iż w Polsce brak jest nadal rozumnej, krajowej polityki turystycznej. Trzeba więc ją stworzyć, uwzględniając doświadczenia zagraniczne, a zwłaszcza Unii Europejskiej. Jest ona nieodzowna dla solidnego planowania strategicznego rozwoju turystyki. Obejmować ona powinna ogólne cele ekonomiczne, społeczne, polityczne i środowiskowe państwa, które są konieczne na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Warto tu przypomnieć, iż badania tego problemu w ostatnich latach na Zachodzie zwracają uwagę na kilka kluczowych celów – wyznaczników krajowej polityki turystycznej:

- generowanie dochodów zagranicznych,
- tworzenie miejsc pracy w kraju,
- ulepszanie gospodarki regionalnej i lokalnej,
- tworzenie miejsc pracy na szczeblu regionalnym i lokalnym,

- popieranie ochrony środowiska,
- przyczynianie się do rozwoju infrastruktury,

Należy podkreślić, że cele te są przedstawione na szerszym tle celów ekonomicznych, społeczno-kulturalnych i środowiskowych danego kraju turystycznego. Powinny one koniecznie popierać szeroko pojęte interesy krajowe, regionalne i lokalne.

Warunkiem sukcesu w tworzeniu wyrafinowanych i naukowo ukierunkowanych wyznaczników polskiej polityki turystycznej jest aktywna obecność nauki w tym procesie. Nasze konferencje naukowe o zasięgu międzynarodowym zakładały skromny wkład w tworzenie polskiej polityki turystycznej. A oto kilka informacji na ten temat.

W polityce turystycznej Unii Europejskiej kreśli się istotną rolę turystyki w zmniejszaniu różnic w poziomie rozwoju regionów. Problem ten jest aktualny również w Polsce. Ustawowe zadania województwa samorządowego dotyczące kształtowania strategii i polityki rozwoju, np.:

- pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców,
- pobudzanie aktywności gospodarczej,
- zachowanie wartości środowiska kulturalnego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,
- racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- równoważenie lokalnego rynku pracy i wyrównywanie poziomu gospodarczego obszarów subregionalnych.

Biorąc pod uwagę, iż realizacja celów strategii i polityki rozwoju regionu nie jest realna bez uwzględnienia w niej roli turystyki, poświęciliśmy temu problemowi 5 konferencji.

Były to zebrania opisujące zagadnienia:

- 1) „Polityka samorządu terytorialnego w dziedzinie turystyki” 2000 r., 40 referatów;
- 2) „Stan i perspektywy rozwoju agroturystyki w województwie pomorskim” 2002 r., 22 referaty;
- 3) „Uwarunkowania użytkowania turystycznego lasów i terenów zadrzewionych” 2003 r., 27 referatów;
- 4) „Rola turystyki w strategii i polityce rozwoju gospodarki regionalnej” 2006 r., 45 referatów;
- 5) „Zamki gotyckie na szlakach turystycznych Pomorza, Kujaw, Warmii i Mazur” 2002 r., 24 referaty.

Z kolei trzeba przypomnieć, iż u podstaw rozwoju turystyki w obecnym wieku należy zwrócić uwagę m.in. na czynniki demograficzne. Zaobserwowane w Europie zmiany ludnościowe charakteryzuje tendencja starzenia się społeczeństw. Liczba osób w wieku powyżej 65 lat wzrosła, średnia trwania życia ludzkiego wykazuje stały wzrost. W tym sensie ten trend demograficzny wywołuje konsekwencje na rynku turystycznym. Segment rynku turystyki uzdrowiskowej powi-

nien więc cechować się wysoką dynamiką wzrostu. Biorąc powyższe pod uwagę odbyliśmy dwa zebrania naukowe poświęcone tej problematyce. Tematyce: „Turystyka uzdrowiskowa, stan i perspektywy” poświęciliśmy 33 referaty, natomiast „Perspektywy rozwoju uzdrowisk polskiego wybrzeża Bałtyku” przedstawiono w 46 referatach.

Gwałtowny rozwój turystyki międzynarodowej w II połowie ubiegłego wieku i długookresowa prognoza WTO rozwoju turystyki globalnej do 2020 r. narzucają konieczność obserwacji i dokonywania ocen zjawisk towarzyszących fenomenowi turystyki. W strukturze tych zjawisk na czołowym miejscu znajduje się hotelarstwo jako czynnik i skutek rozwoju turystyki. Zagadnieniom rozwoju hotelarstwa polskiego w przestrzeni zintegrowanej i poszerzonej UE poświęcono 31 referatów wygłoszonych na konferencji międzynarodowej pt. *Polskie hotelarstwo i gastronomia w UE*, zorganizowanej wspólnie z Polskim Zrzeszeniem Hoteli w 2004 r. Zdaniem organizatorów i uczestników zebranie to swoje zadanie spełniło, tj. wiedzę o różnych aspektach rozwoju hotelarstwa i gastronomii w regionie i kraju oraz UE poszerzyło i zbliżyło teorię do rzeczywistości.

Ważnym współcześnie polem obserwacji zjawisk turystycznych jest szeroko rozumiana kultura. Trzeba przypomnieć, że związki turystyki z kulturą są ściśle i wzajemne. Turystyka chroni, wzbogaca i polaryzuje dziedzictwo kulturowe, kultura zaś inspiruje rozwój turystyki, zajmuje obecnie znaczącą pozycję na liście motywacji podróży turystycznych. Jej obecność występuje np. w turystyce krajoznawczej, pielgrzymkowej, miejskiej, itp. Zdaniem profesjonalistów, turystyka kulturalna jest turystyką refleksji i komunikacji. Jej celem jest przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Zważywszy na te aspekty, zorganizowaliśmy wspólnie zresztą z Uniwersytetem Jagiellońskim, konferencję naukową poświęconą turystyce religijno-pielgrzymkowej. Na zebraniu tym wygłoszono 41 referatów naświetlających rozwój tej turystyki w Europie, Polsce, Ukrainie, Niemczech, Skandynawii i w Kanadzie.

Zakończenie

Wnikliwa lektura treści materiałów dziewięciu konferencji międzynarodowych zorganizowanych przez WSTiH w Gdańsku daje podstawy do sformułowania następujących wniosków:

1. Turystyka w Polsce znajduje się w sytuacji krytycznej, mimo że wszystkie po kolei rządy deklarują zrozumienie dla roli tego sektora w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju i tworzą kolejne dokumenty wypełnione tymi deklaracjami.

2. Polska turystyka wymaga dalszej reformy pod kątem unijnych rygorów jej rozwoju. Kształtowania modelu naszej turystyki nie można opierać o radosną twórczość polityków centralnej i wojewódzkiej administracji turystycznej. Ten proces powinien być oparty o szeroką i profesjonalną dyskusję w gronie ekspertów, być może należałoby rozważyć zwołanie II Kongresu Turystyki Polskiej.

3. Funkcją rządu jest stworzenie rozumnej, krajowej polityki turystycznej. Dlatego nakłady na badania roli turystyki w tym wieku w różnych sferach życia kraju, powinny być sfinansowane z budżetu państwa.

4. Biorąc pod uwagę obiektywnie rosnącą rolę turystyki w strukturze funkcjonalnej regionów i subregionów, na uwagę zasługuje celowość podjęcia badań nad modelem rozwoju turystyki lokalnej i oceny jego efektywności. Planowana reforma finansów publicznych i zakładana większa rola własnych źródeł dochodów budżetów lokalnych może wspierać ten kierunek badań naukowych.

5. Niezbędna restrukturyzacja gospodarki na obszarach wiejskich, tworzenie nowych pól aktywności dla licznej ludności wiejskiej, narzucają konieczność traktowania turystyki jako celu strategicznego również na szczeblu gmin wiejskich. Turystyka wiejska, w tym agroturystyka, zasługują więc na poświęcenie im analiz naukowych.

6. Rosnąca zawartość kultury w produktach turystycznych to jedna z cech konsumpcji turystycznej czasów współczesnych. Rynek turystyki kulturalnej staje się coraz istotniejszy, rozszerza i kształtuje podaż usług i dóbr turystycznych, staje się ważnym miejscem konsumpcji szeroko rozumianej kultury. Jest to trend wyraźnie widoczny w krajach Unii Europejskiej. Jest to również istotna okoliczność podjęcia badań turystyki kulturalnej w Polsce.

7. Niezbędne jest podjęcie badań nad prestiżem sektora turystycznego w strukturze polskiej gospodarki. Źródłem finansowania tego zadania naukowego mogą być fundusze strukturalne UE.

Literatura

- Turystyka uzdrowiskowa. Stan i perspektywy*, 1999, Zbiór Mater. Pokonf. pod red. M. Boruszczaka, WSTiH, Gdańsk.
- Polityka samorządu terytorialnego w dziedzinie turystyki*, 2000, Zbiór Mater. Pokonf. pod red. M. Boruszczaka, WSTiH, Gdańsk.
- Perspektywy rozwoju uzdrowisk polskiego wybrzeża Bałtyku*, 2001, Zbiór Mater. Pokonf. pod red. M. Boruszczaka, WSTiH, Gdańsk.
- Zamki gotyckie na szlakach turystycznych Pomorza, Kujaw, Warmii i Mazur*, 2002, Zbiór Mater. Pokonf., WSTiH, Gdańsk.
- Stan i perspektywy rozwoju agroturystyki w województwie pomorskim*, 2002, Zbiór Mater. Pokonf., WSTiH, Gdańsk.
- Uwarunkowania użytkowania turystycznego lasów i terenów zadrzewionych*, 2003, Zbiór Mater. Pokonf. pod red. A. Korowickiego, WSTiH, Gdańsk.
- Polskie hotelarstwo i gastronomia w Unii Europejskiej*, 2004, Zbiór Mater. Pokonf., WSTiH, Gdańsk.
- Turystyka religijno-pielgrzymkowa*, 2005, Zbiór Mater. Pokonf., WSTiH, Gdańsk.
- Rola turystyki w strategii i polityce rozwoju gospodarki regionalnej*, Zbiór Mater. Pokonf., WSTiH, Gdańsk (w druku).